

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi romai kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjajukért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévre 4 frt félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.

Ugy a Lap szellemi részét illető cikkek, mint az előfizetési pénzek a „Közművelődés“ szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendők.

A társadalom nagy ellensége.

A dicső ősök által véren szerzett és a számtalan veszély között véren fentartott édes magyar hazánk sok vidéke szálnalmas képet mutat. Az utazó — látva a sok romladozó nemesi lakot és a sok puszta teiket, — önkéntelenül felkiált: itt is hajdan jobb élet volt. Mintha dühös ellenség száguldott volna itt át!

S ha kutatunk s okát kérdezzük e szomorú látványnak egy rettenetes ellenség nyomára akadunk, mely nem száguld, hanem állandó tanyát ütött és irgalom nélkül rombol.

Mi a neve ezen irtózatosságnak? S hogyan lehetne mérsékelni rombolásait?

Kutassunk és feleljünk ezen kérdésekre:

Társadalmunk nagy ellensége az uzsora, mely mint szűz szűz nélkül pusztít. Ki ne ismerné ezen társadalmi bajt? Talán nincs vidék, város és falu, hol ez nem szedi áldozatait. Ma inkább uralkodik mint valaha, mert ma inkább igaz mint valaha az a német közmondás: „Geld regiert die Welt.“ Ma egész csoport azon minden nemesebb érzésből kivetkezett egyének száma, kiknek Istene a pénz, kiknek szíve kő. Egész sereg azoknak száma, kik minden komolyabb munkától irtozva mások zsírján élődnek és vérszipókként embertársaik véres veritékéből hizlalják magukat.

Mit tegyünk? Kövessük-e azokat, kik azt mondogatják, hogy az árral nem lehet küzdeni és egy arab fatalismusával nyugodtan szemléljük a dolgokat? Távol legyen az ily tétlenségre vezető gondolat! Ellenkezőleg, minél nagyobb az ellenség, annál nagyobb buzgalommal, laukadást nem ismerő kitartással harcoljunk. Ez emberi, ez keresztényi, ez honfiai kötelessége mindenkinek!

Előre tehát!

De előbb tekintsünk körül. Miután nagyjában ismerjük az ellenséget, tanuljuk ismerni satelleseit, segédeit is. Melyek azok?

Első a vallástalanság, a második, a harmadik s a többi mind ezen elsőnek sarjadékai.

„Csak az erény szolgálatáért támpontul az életnek s csak a religió az erénynek,“ mondja Stolberg. Minden szép, igaz és jó a vallással elválaszthatlan összeköttetésben van. A hol nem uralkodik a vallás, ott rút szenvedélyek uralkodnak. Ezeket tudva kettőzött buzgalommal kell minden jó érzésű embernek oda működni, hogy a boldogító vallás aszivekben mély gyökeret verjen. Ha a szívet igaz vallásosság hatja át, az egyént nem félhetjük, hogy az uzsorászkodásra vetemedik, s arról is biztosok lehetünk, hogy az ily egyén képes magát az uzsora ellen is megvédeni. Oly tapasztalati igazság ez, melyet a kevés kivétel még inkább megerősít.

Az igaz vallásos ember mindig tud szenvedélyein uralkodni. Élvezetvágy és munkátlanság rajta erőt nem vehetnek. Már pedig, hol mértékletesség és munkásság van, ott nincs meg az uzsorás kezébe hajtó nyomor és inség.

Jelen korunk nagy mérvű élvezési vágya és munkátlansága a vallástalanságnak természetes következményei. „Az emberek — mondja Greguss Ágost — testileg és vagyoniilag, rendszerint azzal rojtják meg magukat hogy kelleténél korábban látanak az élvezethez, kelleténél későbbben a munkához, ezt pedig kelleténél korábban, amant kelleténél későbbben hagyják abban. Virágzó egészség és kedvező anyagi helyzet ama kevesek jutalma, kik mérsékletesen élveznek és kitartoán munkálkodnak.“ S miért van ez? Azért, mert azon emberek minden boldogságukat e földre helyezik s abban találnak legnagyobb örömet, ha gond nélkül élveznek.

Minden józanul gondolkozó ember beláthatja, hogy az igazi keresztényies élet az, mely az egyént visszatartja minden igazságtalanságtól, a restségtől és kellő határok közé képes szorítani élvezési vágyát. Vessünk gátot tehát a vallástalanság tovább terjedésének s akkor gátot vetettünk az uzsora elé is, feltartóztattuk rombolási útjában. De ha czélt akarunk érni tovább kell mennünk; támadjuk meg

egyenesen s intézzünk ellene közvetlen támadást. Az a családokat tönkre tevő szivtelen sereg nem érdemel semmi kiméletet. A lelkipásztor kötelességét teljesíti, ha minden-kinálkozó alkalmat megragad, hogy híveit az uzsora ellen megoltalmazza, mert az anyagilag tönkre ment keresztény százszorta nehezebben tartható meg az erény útján. Az ur Isten az ő parancsában határozottan mondja: „Ne lopj!” S kell e nagyobb tolvajlás az uzsoráskodásnál? Oda kell hatni, hogy a hívek egész utálatosságában ismerjék meg az uzsorát. Hangoztatni kell azért nekik az ó-szövetségben ellenök adott isteni törvényeket és az ur Jézus által felettük, mint irgalmatlanok felett, hangoztatott irgalom nélküli ítéletet.

Az iskolában se hagyjuk figyelem nélkül ezen veszedelmes társadalmi bajt, hisz az iskolának az a feladata, hogy az ifju nemzedéket előkészítse az életre. Mily sok alkalom kínálkozik, hogy a hitelemző a tanító az uzsoráról szóljon s azt a maga irtózatosságában állítsa a gyermekek elé.

A hitelemző a hetedik parancs tárgyalásánál mint a lopás, a rablás egyik rút nemét tüntesse fel, szóljon világosan, határozottan az uzsora eredetéről, az uzorás eljárásairól s irtózatot követhetményeiről, hogy megutálván ezen bűnt soha se legyen hajlamuk ily igazságtalan uton pénzt szerezni, vagyont gyűjteni és hogy ne legyenek soha oly ügyetlenek, oly könnyelműek, hogy az uzorások körmei közé jussanak.

A tanító az alkotmánytan előadásánál egészalkalomszerűen szólhat ezen társadalom, haza ellenes bűnről. A számtan tanításánál minél több idevonatkozó példát kell felvenni, hogy a népiskolából kikerült gyermek is tudja, hogy mi a törvényes kamat és tudja kiszámítani a kamatokat. Mert a tudatlanság okozza azt, hogy a szegény nép akarhányszor 120, 200, 300 százalékot fizet és még ugyszólva észre sem veszi. S az is megtörténik, hogy tisztességes érzésű közönséges ember is szeltemben, minden lelkiismeretfurdalás nélkül szedi a 25, 30 százalék kamatot s az ő tudatlanságában ezt egész természetnek tartja, úgy gondolkozván, hogy ő nem erőszakolja pénzét senkire s a kölcsönvevő által önkéntesen felajánlott bármely nagy kamatot nem tart igazságtalanságnak és bűnnek.

Azért a kinek nemesen érző szíve van, ne legyen közönyös. Elengedhetlen kötelessége mindenkinek hogy minden tőle kitelhető módon működjék az uzsora ellen s ne engedje, hogy az éhezõ és mezítelen nyomorultak száma szaporodjék. Legyen tehát ébredés és cselekvés, mert a nagy Széchenyi szerint: „Csak a kötelesség teljesítése tehet boldogá.”

Expectans.

T Á R C Z A.

Ünnepi Naptár.

Versesjelmondatok
(Folytatás.)

Jan. 22. Sz. Vincze vt.

Győző vagy, nevedet teljes értelmébe kinyerted;
Igy kettős koronát Vincze! az ég neked ad.

Sz. Anasztáz vt.

Kozroa! sz. Nestét egy fővel megrövidítéd;
S mit nyertél? maradt mint vala s szinte nagyobb!

Jan. 23. Alalmasnás Sz. János pk.

Cyprusban születék, Alexandria népei félték;
Majd Magyarországon ős Buda áldja s Pozsony.
Isten a birtokjog forrása; s a birt javak ugy jók,
Hogyha híven kezeled, amiket ad ki neked.

Sz. Emerentiana sz. és vt.

Hittanuló bár még: Krisztusnak drága ajándék;
Rája keresztli habot vértanusága adott.

Jan. 24. Sz. Timóth pk.

Szüzi Diánának bálványit rongja Timó csak;
Semmi Diána nem a Szüz, az az Istenanya.

Jan. 25. Sz. Pál megtérése.

Üldözöd Őt, követ Ő; kit gögöd megvet, az elvet
Porba; Kinek cseleket raksz; teszi: ne cselekedd.

Jan. 26. Sz. Polykárpk. és vt.

Szent Polykárpk ugy szól, mint mestere János apostol;
Bár tana égig száll: érti öreg s piczi nyáj.

Jan. 27. Sz. Kryzostom pk.

Ékes arany-szólló! szádon szinaranyba' foly a szó;
Mind ez aranybeli kincs — szól a fukar — fakilincs.

Jan. 28. Pennaforti sz. Rajmond hv.

Rajmond egy szót mond: a fehérszínű öneki nem szép;
És a világ, ha világ nem fedí, csak hiu láng.

Nagy Károly császár.

Népeket ezrenként hódít a szerencse s vitézség;
Am azokat „nagy“ sziv boldogitandja csakis.

Magyar Sz. Margit sz.

Margit gyöngy a magyar koronán. Hona ékeül egykor
A Nyulakszigetén ége e mennyei fény.

Imets F. Jákó.

P. Vitus turi Inventariuma.

Van még itt egy huszadfűre
 Menendő szép rózsafa,
 Köröskörül átöleli
 Ezer tüskés onoka,
 Ha ezek ugy nyár elején
 Piros köntöst öltének,
 Rózsaszínü délibábban
 Rengnek rajt a levelek.
 Mint a Mózes csipkebokra
 Piros lánggal égve ég,
 Tele párfűm illatjával
 Messze-messze itt a lég.
 Nosza neki: míg dicsérem
 Hull a rózsá levele,
 Neki jön egy goromba szél,
 S azt üvölti: „le vele.“
 Szépek! akik orczátokat
 Ezer gonddal őrzitek,
 Gyengélkedés, álmatlanság
 S minden után testitek,
 Nemde szinte halva vagytok,
 Ha mondják, hogy himió jár,
 Nemde mindent elkövettek,
 Hogy ne legyen orca-kár?
 Gyenge lábon áll a szépség,
 Mint tulipánt, rózsaszál
 Hervatag lesz, még mielőtt
 Feljött napja éjre száll.
 Ha reggel még diszköntösül
 Szolgált piros levele,
 Alkonyra már abból készül
 Elhervadt szemfedele.
 Így van velünk is barátim!
 Midőn vígan tervezünk,
 Elő áll a nem vélt halál
 S oda vele mindenünk! —
 Igen de még én is élek,
 Él a rózsacsere is;
 De hátha már fonja éltem
 Végső szálát Lakhezis?
 Azért még egy leczkét veszek
 Szép rózsáim töletek,
 Aztán nem bám, hulljatok el,
 Hisz csak az a végetek. —
 Né! mint tódul, mint dengicsel
 Felé a méh karaván,
 Mint csókolja, mint édeleg
 S legel színén, szép szagán.
 Mindegy neki: dohány, családny,
 Rózsavirág véghegye,
 Megédesít, mézet készít
 Ebből, abból kis begye. —
 De hát ugyan mi mászkál ott
 Kis szárnyasok köztetek?
 Huj! egy pohos fertelmes pók
 Dulja virág-réteket.
 Még a rózsá sem rózsá már,
 Ha ez bele fészkele,
 Veszi becsét illatárját

Biborszinü kebele. —
 Méhnek minden mézzé válik,
 De e méregkeverő
 Póknak, hogyha mézre mász is
 Attól is csak mérge nő. —

Ilyen pókokkal van környezve életünk,
 Melyeknek mérgetől mentek nem lehetünk.
 Légy bár szentebb, mint volt keresztelő János,
 Tündöklő erényed előttök hiányos.
 Légy tisztább életü, mint volt Lukretia,
 Gunyfullánkkal égnek azt is megöonia.
 A rózsán sem látnak gyönyörű alakot,
 Hol a méhek mézet, ők mérget színak ott.
 Más jó hírét, nevét veszik ők nyelvekre,
 Mely a trágárságnak mosléktartó csebre.
 Mérget színak ezek a pókok magából
 Az üdvös hittannak édes virágából.
 Ezeknek nem oka ember, könyv és erény,
 Mert mint mondám: legyen az szent-jó és szerény;
 Ők mégis megszólják egyedül oly okon,
 Mert szívök a pokol ármányával rokon. —
 Pók rózsát, légy-tükröt, ahol előkapják:
 Méreggel, piszokkal szépségét leszabják.
 Te is póktól mérget, légytől szennyet várhatsz,
 Bár kebledben rózsát, tiszta tükröt zárhatsz.
 De miként a felleg nem árt a napfénynek,
 Ők sem olthatják ki fényét az erénynek.
 Megfordul az arany sok piszkos kezekben,
 De azért tul teszen minden más érczen;
 Mert ha a föld másra minden rozsdát rától,
 Ő a nyirokban is ment lesz a rozsdától.

* * *

Öt hold tágas kertben ennyi az én kertem,
 Huszonhét éven át husz öl földet nyertem.
 Kanonika részben a megye ennyit ad,
 Melynek méhek, hangyák bírják a harmadát.
 Minthogy ily kevésből konyhám ki nem állom,
 Így inkább szellemi oldalát használom.
 Jövendő utódom! tartsd magadat készen,
 Ezen tágas birtok mind a tied léssen.
 Írám Turban nevem napjára 15-ik Junii 1856.

P. Vitus m. p.

U. i. Mai napi tisztelgőimet a fenntirt gyepeknapén
 egy fazék zsendicze mellett fogadtam, kik miután elszal-
 válták volna hozzám illő bohózatukat, Owenusként így
 replicáltam nekik:

„Quisque senectutem, mortem mihi nemo precatur,
 Optatur morbus, non medicina mihi.“ —
 Majd kiki vénséget, de halált nekem egyse ohajta;
 Kivántok nyavalyát: nem pedig orvosi szert.
 Ezt követte a nyári retek, kútviz, hegedűhang, pipa-
 szó, hangos kacaj. —

Igy kurtán, józanon, vígan esteliztünk.
 Vízet ittunk, mondom, még pedig kútvizet,
 — Holott a turi pap még azért is fizet —

Mert az urak a mult jó bortermő korban
 Nem részesítettek rózsamáli borban.
 Kösziklára hullott a tréfás kérelem,
 Bór helyett most is csak vizes korsóm lelem;
 Gondolván: hogy azon hirneves és nemes
 Cseppekre egy barát torka nem érdemes.
 Jó — mert ha torkomba vizet, nem bórt töltök,
 Mint köszvényes, csuzos fördőre nem költök.

Közli az eredeti kéziratból:

Sneff József, oláhláposbányai lelkész.

Üdv-virágok.

(Folytatás.)

47. A bántalmakat jegyezd homokba, a jótéteményeket pedig ércbe fel: ne engedd magad a háladatlan ság miatt az állatoktól megszégyenítetténi.

48. Megmérhetetlen a teremtés határa, az emberi szem nem éri be azt, és semmi emberi elme fel nem foghatja. Világok forognak világok körül, s mindenik bizonyos lakhelye különféle teremtményeknek, kik is létöknek örvendenek, s dicsérik az Istent.

49. Ki az állatokat maga gyönyörűségére kinozza, az rossz ember, és a ki felebarátjának örömet kárt és boszúságot okoz.

50. Ne félj az égi háborútól, ez jótékonyasága a természetnek, s csakis a rossz lelkiismeret reszket a gyújtó villámlástól és ropogó menydörgéstől.

51. A sok álom megsűriti a nedveket, restté és ostobává teszen, ellopja az időt sok jó munkától, melyet ébren végre lehetne vinni, és valóságos idővesztés.

52. A kalappal kezdedben az egész világon keresztül mehatsz; a nyájas sok jót tapasztal, a gorombát senki sem ohajtja; légy nyájas, s tedd mindenkinek azt, ami szabad.

53. Légy takarékos fősvénység nélkül; mert a takarékoság minden zavartól megoltalmaz; takarékpénztár az, melybe mindennap bármi kevés tételik, védszer a szükség ellen, s halálos ellensége minden záloghivatalnak.

54. Előre gondolni megőrzi a kártól s némely szerencsétenségtől; gondolkozni kell, mielőtt szólunk, — ma gondolni kell hónapról s még ehhez hosszú időre.

55. Balgatagság, s neveléshiányt tanusít, ha valamely emberre azért neheztelünk, mert ő bizonyos dolog felől másképen vélekedik, mint mi, vagy pedig okaink erősségét nem látja át.

56. Senki sem vét nagyobbat s gyakrabban, mint az, ki azt akarja, hogy soha sem hibázott legyen; a bölcs ellenben gyakran több husszot huz az ő hibáiból, mint a legszebb tényekből; mert a hiba teszi, hogy ő maga magát jobban megismerni tanulja s azon bölcseséget szerzi, melyet az ő dolgainak jó folyásával talán elvesztett volna.

57. Ha valamit tenned kell, ne kérdezd azt soha: teszi-e azt ez — vagy nem teszi azt amaz? ha hibáztál, ne kérdezd soha, nem teszi-e azt amaz? mindig csak magadat kérdezd: jó-e? és akkor ne aggódj, ha lelkiismereted azt tagadja. Könnyen játéka lehetsz kívánságaidnak és szenvedélyeidnek, ha az ész uralmát elvesztette.

58. A ki a jót, mint kötelességet gyakorolja, a nemes cselekedetekkel látatlan és ismeretlen maradni óhajt; a ki az ő jelességeit nem vizsgálta, nem öregbítette s mások jeles tulajdonait nem kisebbitte: az szerény.

59. Ha felebarátod szenved és segédelmet kéri, ne kérdezd: az én állapotombeli ember-e ez? hanem segíts; ne kérdezd: az én vallásombeli-e? hanem segíts.

60. A könyelműség és gonoszság két testvér, amaz

az idősebb gyakran gyámatyja és nevelője az ifjabbiknak.

61. Minden ember iránt szeretetet tanusítani, teszi az életet vidámmá és kellemessé.

62. A szülők szeretete vigyázott és gondoskodott gyermekeséged napjaira, kimivelte szivedet s a nevelés által adott neked emberiséget.

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

— XIII. Leo pápa ő szentségének levele Bismarck herceghez. Rendkívül nagy fontosságu az a levél, amelynek kíséretében XIII. Leo pápa ő szentsége a Krisztus-rend gyémántos nagy keresztjét Bismarck hercegnek megküldötte. Egy előre vetett halvány sugara tör át a pápa sorain annak a reménynek, hogy az új Németország és a pápaság között, bárha nem a régi nagy árnyokban, de azért a még mindig fennálló surlódások végre complanálni fognak.

Érdekes az, hogy a pápai levél latinul és nem francziául vagy németül van írva, és hogy a pápa Bismarckhoz a második személyben beszél.

Reméljük, hogy lapunk mélyen tisztelt olvasói dicső pápánk, a nagy szellemű XIII. Leo ő szentségének e levelét ugyanoly örömmel és tiszta élvezettel fogják olvasni, mint amily lelkes hangulatot az mibennünk keltett.

Íme a levél szövege:

„XIII. Leo pápa üdvözlétét küldi Bismarck Ottó hercegnek, a német birodalom nagy kancellárjának:.

Midőn a Karolina-szigetek ügyében az általunk javaslatba hozott föltételek alatt létrejött a megállapodás, nem mulasztottuk el, hogy e fölötti örömmünket Németország felséges császáriának kifejezzük. De ugyanez érzelmet közölni kívánjuk veled is, igen tisztelt herceg; mert a te véleményed s a te akaratod volt az, hogy e kérdés élénk terjesztessék határozathozatalra.

Az igazsághoz képest meglepéddel kell bevallani, hogy kivált a te buzgalmadnak s állhatatosságodnak, melylyel feladatunkat kezdettől fogva mindvégig támogattad, köszönhető hogy a tárgyalás folyamában fölmerült különböző nehézségeket legyőzni sikerült. Elismerjük jóakarodat is; mert első sorban a te tanácsodra nyujtották Nekünk az örvendetes alkalmat arra, hogy megegyezés czéljából nemes hivatást gyakoroljunk, mely nem ugyan a Szentszék működésében, de amelyet már hosszú idő óta nem vettek igénybe, noha talán semmi nincs, ami a római pápaság szellemének s lényegének jobban megfelelné. Te saját ítéletedet követted, és az ügyet nem idegen nézet vagy a hagyomány szerint, hanem az igazság világításában szemlélvén, aggály nélkül biztad azt méltányosságunkra. Ebben, úgy látszik, minden elfogulatlanul ítélő férfúnak nyílt vagy hallgatag helyeslését bírd; mert különösen a katolikusok az egész földkerekségen örülnek ennek, kikre természetesen az atyjok és pásztoruk iránt tanusított e megtiszteltetés csodás hatással volt. A te állambölcsességed bizonyára a legtöbbel járult a német birodalom nagyságának megakotásához, melyet az egész világ elismer.

Most azonban láthatólag arról gondoskodik, hogy

a német birodalom fennálljon, s hatalma és tekintélye által hosszú időre biztosítottván, napról napra jobban virágozzék. Mindazáltal bizonyára nem került ki bölcseségedet, hogy a nyilvános és állami rend fenntartásához mily nagy erővel járul ama hatalom, mely a mi kezünkben van, kivált ha minden akadály eltávolítása után a cselekvés szabadságát ismét visszanyerjük. Legyen szabad tehát a jövőre utalni és abban, ami már megtörtént, kedvező előjelt látni minden továbbira nézve. Addig is, hogy tőlünk magunktól is tanubizonyságát birjad cselekvésünknek és akaratumknak, ez iratunkkal kinevezünk a Krisztus-rend lovagjának, melynek jelvényét egyuttal és iratunkkal számodra megküldetni elrendeltük. Végezetül szívünkben kívánunk neked minden jót.

Kelt Rómában, sz. Péternél, 1885. decz. 31-én stb.

E pápai kitüntető brevére Bismarck herczeg szintén szívélyes hangon irt levéllel válaszolt, melyben mély köszönetét fejezi ki rendjellel való kitüntetéséért és a pápának kísérő iratiért. Az elismerés ezen jele, ugymond a levél, annál nagyobb örömet szerzett a herczegnek, mert a békével van összefüggésben, melynek fenntartásán ő is közreműködhetett. A pápa levelében azt írja, — folytatja a herczeg, — hogy mi sem felel meg annyira a római Szentzséki hivatásának, mint a béke érdekében való közbenjárás: éppen ezért fordult tehát a herczeg is a pápa közbenjárásához.

Azon körülmény, hogy a két egyház a katolikus egyház fejével szemben nem azonos viszonyban van, amennyiben t. i. az egyik (a spanyol) a pápát egyházi fejül tiszteli, a pápa pártatlanságába vetett bizalmát egy cseppet sem ingatta meg. Spanyolország és Németországnak egymáshoz való viszonya oly természetű, hogy ez országok békéje tartósabb véleménykülönbség vagy érdekösszeütközés által nincs veszélyeztetve és ennélfogva hihető, hogy a pápa békeműve tartós lesz.

Bismarck hg végül kijelenti, hogy ami őt illeti, ő fel fog használni mindenkor minden alkalmat, mely uralkodója és országa iránti kötelességeivel összeegyeztethető, hogy a pápa iránti háládatosságának tanujelét adja.

— **A tanuló növendékek** ellátására, nevelésére és ösztöndíjaira tett alapítványok megadóztatásáról. A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság. 4199/1884. szám alatt következő határozatot hozott, mely tudomás végett ezenel közöltetik.

Nemcsak „közvetlenül tudományok előmozdítására,“ hanem a „nyilvános közoktatás céljaira szolgáló tőkekamatjövödelme“ is tőkekamat- és járadékadómentes.

Tőkekamat adómentesek tehát azoknak az alapítványoknak, illetőleg tőkeknek kamatjövödelmei is, melyek tanuló növendékek ellátására, nevelésére és ösztöndíjaira fordítottak,

Az 1875 évi XXII. t. cz. 2. §. 6. pontjához.

Tényállás:

A csik-szeredai kir. adófelügyelő a csiksomlyói róm. kath. iskolákat illető Péterfi, Bors Bálint és Bokros Elek-féle, tanuló növendékek ellátására, nevelésére és ösztöndíjaira tett alapítványok tőkéinek kamatai után, az „Egyenes adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának“ I. kötete 192. lapján olvasható, s az 1875. évi

XXII. t. cz. 2. §. 6. pontját magyarázó 2. jegyzet, és a 194. lapon látható 9. jegyzet alapján 1884. évre 52 frt. 86 kr. tőkekamat és 18 frt. 55 kr. általános jövedelmi pótdadót vetett ki.

Ez ellen a csik-somlyói róm. kath. iskola jogi képviselője felebbez, s előadta, hogy a megjelölt alapítványok kamatai, az alapítványi levelek értelmében a csik-somlyói róm. kath. gymnasiumban tanuló növendékek ellátása, nevelése és ösztöndíjaira fordítottak, tehát ezek a kamatjövödelmek az 1875. XXII. t. cz. 2. §. 6. pont és 10. §. értelmében adómentesek.

Határozatok:

A csikmegyei közigazgatási bizottság: Miután azok a kamatjövödelmek mentetnek fel a megadóztatás alól, melyeknek alapítványszerű rendeltetését az 1875. évi XXII. t. cz. 2. §. 6. és 7. pontjaiban jelzett célok képezik: a Bors Bálint, Bokros Elek és Péterfi-féle alapítványok pedig — valamint a felebbezésben is elismertetik — növendékek nevelésére fordítottak, s a kirótt 52 frt. 86 kr. tőkekamatadó s járuléka az alapkezelők bevallásuk folytán rovatott ki, az érintett törvényczikk értelmében felebbezésével elutasítani határozatlik.

Ezen határozat felől szakelődő oly meghagyással értesítettni határozatlik, hogy ennek végrehajtását az 1876. VI. t. cz. 23. § a értelmében eszközölje. (1884. június 14-én 738. sz.)

A kir. pénzügyi közig. zgatási bíróság; A csikmegyei közigazgatási bizottság felebbezett határozatát megváltoztatja, s a Péterfi, Bors Bálint és Bokros Elek-féle alapítványok tőkéinek kamatjövödelme után kivetett 52 frt. 86 kr. tőkekamat és 18 frt. 55 kr. általános jövedelmi pótdadót leírásba hozatni rendeli.

Indokok: Az 1875. évi XXII. t. cz. 2. §-ának 6. pontja értelmében a tőke kamat és járadékadó alól mentesek azoknak a tőkeknek kamatjövödelmei, melyek „közvetlenül a tudományok előmozdítására“ és „nyilvános közoktatás céljaira“ szolgálnak.

A Péterfi, Bors Bálint és Bokros Elek-féle alapítványok kamataiból, az alapítók rendelkezéséhez képest, a csiksomlyói római katolikus gymnasiumban tanuló növendékek ellátása s nevelése eszközöltetik, tehát kétségtelen az, hogy a jelzett alapítványi tőkék, ha nem is közvetlenül a tudományok előmozdítására, de mindenesetre a nyilvános közoktatás céljaira szolgálnak.

Ez okból a jelzett alapítványi tőkék kamatjövödelmei után kivetett tőkekamat és általános jövedelmi pótdadót a közigazgatási bizottság határozatának megváltoztatása mellett leírásba hozatni kellett.

Az „egyenes adótörvények és szabályok“ hivatalos összeállításának I. kötet 192. lapján olvasható 2. és 194. lapján olvasható 9. jegyzetét, jelen ügy elbírálásánál ez a bíróság az 1883. évi XLIII. t. cz. 14. §-a értelmében figyelembe nem vehette, mert az idézett jegyzetekben foglalt rendelkezések a törvény szövegével, a bíróság felfogásaszerint ellentétben vannak.

IRODALOM.

— Megjelent: „Havi Közöny“ az elméleti és gyakorlati lekipásztorság köréből. IX. évf. jan. füz. Szerkesztik: Patzner István és Tokody Ödön (Uj Pécs, To-

rontálmegye), — Tartalma: Szents. Urunknak, XIII. Leo pápának körlevele az államok keresztényi szervezetéről. — A kath. sajtó fontossága. — A polgári vagy törvényes rokonságról, mint bontó házassági akadályról. — A szokás a liturgiában. — XIII. Leo körlevele, melyben rendkívüli jubileum hirdetik. — Sz. Alphons elvei. — Rendeleterek. — Irodalom. — Személyi hírek. — Tárca. — Ara egész évre 4 frt, féltre 2 frt.

— **„Katholikus Hitoktatás.“** Havi folyóirat a hitoktatás elméleti és gyakorlati művelésére. I. évf. 4-ik füzet. Szerkesztő és kiadó: Fonyó Pál. — Tartalom: XIII. Leo pápa körlevele az államok keresztény szervezetéről. — A hitoktatás jelene. — Az uralkodó téves eszmék és a hitoktatás. — A hitoktatás egyházi szervezete a kereszténység őskorában. — Irodalom. — Lapszemle. — Vegyesek. Ara egy évre 2 frt 50 kr.

— **„Haza és Külföld.“** Tudományos, szépirodalmi, tanügyi, társadalmi és kritikai folyóirat. II. évf. 4. szám. Szerkeszti és kiadja Thewrewk Arpád (Budapest, Lovas ut 64. sz.) — Tartalma: Dácia és Pannónia. — A „Korán.“ból. — Csillagtan. — A hivatalos nyelv. — Lukianos. — Szerény kérdés. — Ara féltre 60 kr, egész évre 1 frt 20 kr.

— Megjelent: **„Új Magyar Sion.“** Egyházi-irodalmi folyóirat. XVI. évf. 192. füzet. Szerkeszti Zádori János. Tartalom: Voltaire. — A harang. — Az észak-amerikai elnök ünneprendelő körlevele. — Levelek az orsz. kiállításról. — Irodalom és művészet. — Vegyesek. Ara egy évre 6 frt.

— **„Tájékoztató.“** Kath. egyházi folyóirat. 1886-ki évfolyam. Szerkeszti és kiadja Füssy Tamás. — Tartalma: Egy új tárgy a középiskolákban. — A növénydek-papok önképzésének szükségessége. — Egyházpolitikai áttekintés. — Könyvészet.

— **„Alkalmi egyházi beszéd.“** Irta Lehóczky József, orosházi néplelkész. Kapható Szüts és társánál Budapesten.

A NAPI ESEMÉNYEK KÖRÉBŐL.

— **Hálaköszönet.** Főtisztelendő Lönhart Ferencz erdélyi püspök urunk ó nagyméltósága, mindenfelé ismert főpásztori kegyességénél fogva, méltóztatott közlelbről a szászrégeni rom. kathol. hitközségnek 150 frt pénzsegélyt küldeni avégett, hogy a templomnak a fő-utca felől való bekerítésére tervezett vasrácsozat költségvetési összege teljesen fedezhető legyen. — Az ezen főpásztori jótétemény által megörvendeztetett hitközség, valamint annak plébánosa kedves köteleességeknek tartották és tartják püspök urunk ó nagyméltósága iránt, kit a Mindenható vigasztaló áldással adott e megvények, leg-őszintébb haláljukat és forró köszönetüket e becses lapok útján is kifejezni.

— **Jótekonyság.** Ft. Ninger Ignác főesperes, nagy-szebeni belvárosi plébános ur, valamint ft. Kiss Gusztáv lelkiigazgató ur a nagy-szebeni Orsolya-szüzek zárdájában, mint az erd. rom. kath. irod. társulatnak pártoló tagjai, befizetvén ezen évre tagsági díjaikat, ezenfelül előbbi 5 frtot, utóbbi pedig 6 frtot volt szives segélyül a társulat rendelkezésére bocsátani. Dicséretre nem szoruló, de után-

zásra annál méltóbb szép tett, melyért fogadják a társulat nevében hálás köszönetünket. Az elnökség.

— **XIII. Leo pápa** a mult napokban két igen nevezetes levelet küldött Berlinbe. Az egyik Bismarck herczegnek szól s igen válogatott s gyengéd vonatkozású szavakban buzdítja a vaskanczellárt a két hatalom, a lelki és a politikai hatalom működésének üdvös öszhangjára. A másik Vilmos császárhoz van intézve, uralkodásának negyedszázados jubileuma alkalmából. Ebben a szeretet és szívéllyesség világalumánának szálait kezeibe központosító pápa kettőt köt, finom fensőbbiséggel, a protestans császár szívére: a még függöben levő vallásügyi kérdések kielégítő elintézését és a kath. missziók igazságos, kegyes pártfogását hatalma körében. „Dulcedine jubilacionis invitato oves ad pasqua.“

— **A magy. kath. papság arczkép albuma.** A **„Papok Lapja“** czimü kiváló gondnal szerkesztett hetilap derék szerkesztőségének, mint ez évi 2-ik számában jelenti, régóta táplált eszméje, a magy. kath. papság országos testületét arczképekben egybegyűjteni, hogy személyesen lássuk és tudjuk: kik vagyunk; hogy legalább képekben ismerjük egymást, s ismerősök, barátok legyünk egymáshoz a testületi szellemben, mely nálunk a papságnál Krisztus szelleme, még akkor is, ha különben tér és távolság megfoszt az alkalomtól, hogy a hányan vagyunk egymást láthassuk és ismerhessük. Ennélfogva elhatározta nevezett lap szerkesztősége, hogy egy nagy terjedelmű albumot ad ki, mely idővel a magy. kath. papságnak lehetőleg teljes arczképcsarnoka legyen. Ezen arczkép albumot, mely évekre terjedő mű leend, ingyen mellékeltil fogják kapni a **„Papok Lapja“** összes előfizetői. — Mi ezen szép tervet olyannyira életrevalónak találjuk, hogy részünkről midőn annak mielőbbi kivitelét ohajtjuk, egyszersmind szeretnők azon kívánságunkkal kibővíteni, hogy „a magy. kath. papság arczkép albumát“ azután „a kiváló magy. kath. világi férfiak arczkép albuma“ kövessék.

— **Magyar egyház-költészeti társulat.** „Az egyházi költészet“ czim alatt Garay Alajos jó nevü egyházi költőnk a **„Magyar Katholikus“** czimü talpraesett ügyességgel szerkesztett hetilap utóbbi számaiban terjedelmes cikket tesz közzé, melyben egy „magyar egyház-költészeti társulat“ megeremtését hozza javaslatba, közölvén egyszersmind véleményképen annak megalakulási tervzetét is. Miután ezen szép eszme a mi lelkünket teljesen megnyerte magának, nevezett cikket lapunk jövő számában bővebb kivonatban fogjuk ismertetni, s kérjük az erdélyegyházmegyei ft. papságnak ezen téren már elismert sikerrel működő tagjait, hogy ezen eszmét figyel-mökre méltatni s hozzá szólni sziveskedjenek.

— **Bismarck herceget** Németország híres kanczellárját pápa ó Szentsége az ismeretes pápai mediáció alkalmából a Krisztus-renddel tüntette ki. Ez a legmagasabb pápai rend, melyet csak fejedelmeknek szokás adományozni és külső jele, a kereszt is igen becses kincs, lévén értéke 15,000 lira. Tele van ugyanis a legragyogóbb brillantokkal. A pápa eredetileg Bismarck herczegnek a Pius-rendet szánta volt, de tekintetbe véve azon feszült viszonyt, melybe Bismarck herczeg a hirhedt Culturkamp-fal Poroszországban az egyházat az álla n

mal IX. Pius pápa alatt hozta volt, a nagy pápa iránti kegyeletből eltért ezen szándékától. A Krisztus-renddel egyszersmind lovagi méltóság jár, mit a Szentatya egy meleg hangon irt pápai breveben hozott a kttüntetett tudomására.

— **Divat a vallásban!** Ezt is a protestantismus kezdi meghonosítani. Divattá kezd lenni, a nőnem minden jogokkal felruházni, melyeket eddig csak férfiak gyakoroltak. Legujabban az egyházi szónoklás jogát követelik — Angolországban. És a protestantismus már csak lovagiasságból és a katholicismus ellen egy kis demonstratióból is enged. Dr. Parker, az angol dissidensek egyik legjelesebb predikátora, karon fogva szokta minden vasárnap szószékhöz vezetni miss Lydia Mamréof von Finkelsteint, a ki azután ugyancsak kitesz magáért. Rev. Spurgeon, a baptisták Bossuerja, nem lehetvén kevésbbé udvarias mint Dr. Parker, ő is készséggel vendégelteti templomában a nevezett miszt. . . . Ők tehetik! Náluk nincs egyházirend szentsége. Papolhat bárki. De Maistre gróf szerint protestans pap annyi, mint feketébe öltözött lény, ki tisztességes dolgokról beszél.“ (Journal de Bruxelles).

— **Renan,** a hírhedt biblicus, nagygyá felfujt orientalista, a lephantasticusabb történész, ki elment Keletre, bebarangolta annak minden zugát, felkereste a Holttengert, halászott a Genezáreth tavában, megfürdött a Jordánban, bejárta vasuton, tevén, számaron és gyalog Szamariát, Bethlehemet, Jeruzsálemet és a Golgothát csak azon egy czélből, hogy fölfedezze azt, hogy Jézus csak közönséges ember volt és nem egyszersmind Isten, s ki ezen uti élményeit „Jézus élete“ czimű hírhedt művében bocsátotta vala nyilvánosságra, nemsokára egy hasonló eszközökkel küzdő tüzetes czáfolóra fog akadni Didon dömés-rendü atyában, ki e czélből jelenteg szintén Palaestinában tesz tanulmányokat. — Előre is mintegy gyönyörködve szemléljük, miként fognak a fölületesség és roszakarat alkotta phantasticus ködfátyolképek, a komoly tanulmány és valódi történelem fényes sugarainál zétfoszlani.

— **Mi a „Nana“?** Nem ismeretlen t. olvasóink előtt a hírhedt francia regényíró, Zola Emilnek szenziós regénye, mely „Nana“ czim alatt látott napvilágot többféle kiadásban, a többek között illusztrálva is a szövegnek megfelelő undok képekkel, sőt, hogy a hatás nagyobb legyen, még színre is alkalmaztatott. Azt is tudjuk mindnyájan, hogy a regény a corrupált közönség által a legmelegebb pártfogásban részesült, a hason izlésű sajtó pedig valóságos pokoli zajt csapott, midőn a „Nana“, mint szindarab a becsületes államok szinpadjairól letiltatott. Figyelmes észlelője voltam e jelenségnek abban az időben magam is; elítéltem ez irodalmi kufárkodást a józan közönséggel én is; de magát a regényt közvetlenül nem ismertem. — Most azonban bizonyos körülmények arra kényszerítvén, hogy azzal közelebbről is megismerkedjem, alkalmam nyílt azt részben átolvasni — egészen átolvasni nem tudtam, mert arra végtelen unalmas volta miatt emberfölötti türelem lett volna szükséges, — s az eredmény, a meggyőződés, melyet abból meritettem az, hog a „Nana“ nem egyéb, mint szemtől-szembe való, legleplezetlenebb, legélesebb kigunyolása mindazoknak, kik

azt, mint regényt kedvtelve olvassák, mint szindarabnak szemlélésében gyönyört találnak. S ha mégis vannak — műveltebb köreinkben is — kik ezen regényt kedvtelve olvassák, s abban, mint szindarabban gyönyört találnak — ugy én csak a proféta szavait látom azokon igazolva: „Oculos habent ut non videant“ — szemök van, hogy ne lássanak.

— **Politikai mozgalmak** a püspöki székvárosban. Gyfehérvár városának eddigi országgyűlési képviselője, Lukács Béla miniszteri tanácsos ur ő méltósága közelebbről a magyar államvasutak igazgatósági elnökének neveztetvén ki, f. hó 20-án megjelent választói körében, hogy az eddigi bizalmat megköszönve a mandátumot választói kezébe letegyje. Déli vonattal érkezett salon kocsiban Kolozsvár felől. Fogadtatása az állomásnál imposans volt; a város színe-java nagy számban jelent meg, fogadására, élükön Barts Ferencz káptalani nagy-préposttal és Novák Ferencz polgármesterrel. Este az Európa szálló nagytermében ugy a volt képviselő, mint az új képviselő-jelölt dr. Mohay Sándor jeles tehetségű városi ügyvéd s püspöki és káptalani ügyész tiszteletére 150 teritékű fényes banquette rendeztetett, melyet szívélves felköszöntők fűszereztek. Értesülvén ugyanis a város eddigi képviselőjének kineveztetéséről, annak szabadelvű pártköre f. hó 17-én gyűlést tartott és képviselő jelöltjeül egyhangulag dr. Mohay Sándor ügyvédet léptette föl. A választás f. hó 26-ra van kitűzve, és nevezett jelöltnek megválasztatása, több, mint valószínű, nem lévén eddigelé még ellenjelöltje sem.

— **Bismarck herceg levele pápa ő szentségéhez,** magyar fordításban így hangzik: Felség, Szentséges Atya! A kegyes levél, melylyel Szentséged engem megtisztelt, épen ugy mint azon magas rendjel, mely kísérté, nagy örömet szerzett nekem és kérem Szentségedet, fogadja mély hálám kifejezését. A tetszénnyilvánítás minden jele, mely azon békeműhöz fűződik, melynél közreműködtem, annál becsesebb reám nézve, mivel uramnak nagy elégtételt szerez. Szentséged azt mondja levelében, hogy mi sem felel meg annyira a pápaság szellemének és természetének, mint békés küldetésének kifejtése és épen ezen eszme vezérelt; midőn Szentségedet kértem: vállalná el a bíró szerepét a német spanyol vitában és a spanyol kormánynak javasoltam, hogy Szentséged ítéletére apelláljunk. Azon körülmény, hogy a két nemzet azon egyház tekintetében, mely Szentségedben legfőbb védőjét tiszteli, nincsen egyenlő helyzetben, soha sem volt képes Szentséged érzelmeinek fenségében való bizalmamat csökkenteni, ami ítéletének legigazságosabb pártatlanságát biztosította. A Spanyolország és Németország közti viszonyok olyanok hogy a két állam közti békét nem fenyegetik, sem érdekeiknek állandó meghasonlása, sem a multból eredő féltékenység, sem a földrajzi fekvésből eredő viták; jó viszonyukat csak véletlen, váratlan jelenségek zavarhatnák meg; azért van okunk remélni, hogy Szentséged békealkotása állandó határu lesz, és e hatások közé első helyen azon hálás emléket sorozom, melyet a két fél a fenséges közvetítő iránt fog megőrizni. Ami engem illet, én mindig és buzgalommal meg fogok ragadni minden alkalmat, melyet az uram és hazám iránt való kötelességeim teljesítése nyujtand, hogy Szentséged irányában való élénk

elismerésemet és mély hódolatomat kimutassam. — A legmélyebb tisztelet kifejezésével vagyok, Sire, Szentségnek legkészségesebb szolgája Bismarck.“

— **Az új kiegyezés.** Lassan halad. A kormány néhány tagja Bécsben járt s az új kiegyezés főbb pontjait beszéltek meg az osztrák miniszterekkel. Ha igaz, több dolgon javítottak. Így például, országos panaszt képezett eddig az, hogy az osztrák-magyar bank csakis kereskedőknek adott kölcsön, a gazda pedig nem kaphatott. Ezentul talán ez másképp lesz, a jóhitelű gazda, ha jóra való kezéseket tud állítani, nyerhet kölcsönt a bankból és nem szorul uszorásokra, meg vidéki takarékpénztárakra. Másik hibája a bank viszonyának hazánkhoz az volt, hogy az országnak nem igen volt haszna utána, a mi volt, az elenyészőleg kevésnek mondható. Jövőre a bank a magyar jelzálogok után jövedelmi adóját a magyar kincstárba fogja fizetni, nem az osztráknak s azonfelül a nyolczvan milliós bankadósság törlesztésére a bank nagyobb százalékot fog fizetni a jegyforgalom után mint eddig. Mindössze is ennyi szivárgott ki a miniszteri tanácskozásokból.

— **Az első magyar kath. templomot** Amerikában mint a „Cath. Times“ írja, mult hó 6-án szentelte fel mgr O' Hara serantoni püspök. Ez a templom Hazletonban épült, Pensylvániában. Plébánosa Jaskovitz Ignác.

— **A károlyfehérvári** püspöki lyceum hittan-hallgatóinak vizsgálatai az 1885-6. tanév első felében a következő sorrendben állapították meg: Január 18 án délután 4 órakor az előadások beszüntetése. — Január 22-én a III-IV. évesek vizsgája az egyházjogból. — Január 23-án az I-II évesek a dogmatikából. — Január 25-én a III-IV évesek a lelkipáztorkodástanból. — Január 26-án az I-II évesek a studium biblicumból. — Január 29-én az I-II-III évesek a bölcészetből. Január 30-án osztályozás. Február 3-án a II. félév kezdete.

— **Köszönettel vettük** a meghívót az erdélyi magyar közművelődési egyesület gyulafehérvári városi fiókkörének 1886. évi január hó 2-án, a Hungária szálló dísztermében tartandó társas estélyére. A választmány nevében: Novák Ferencz, Dr. Mohay Sándor, Issekutz János, Avéd Jákó, Dr. Cserni Béla, Dr. Tódor József, Fogarassy János. Az estély sorrendje. 1. Himnus, — férfi négyes, — éneklő a műkedvelő énekkar. 2. Felolvasás, tartja Avéd Jákó tanár. 3. Népdalok, — férfi négyes, — éneklő a műkedvelő énekkar. 4. Szavaltat, Móríczy Gyula tanártól. 5. Emléklül, — férfi négyes, — éneklő a műkedvelő énekkar. A sorrend lejártaival házas táncz viradtig.

— **Nagy havazások.** Egész Európában oly nagy havazások voltak, minők már évek óta nem fordultak elő. Angliát t. hó 7-8 án látogatták meg rendkívüli hóviharok. Franciaországban öles hó van. Nem különben Németországban, Bajorországban, Ausztriában, hol a téli zivatarok e hó 10-iken törtek ki. Nálunk Magyarországon jan. 10-ikétől három napig folytonosan havazott s kivált az első két napon uralkodtak nagy hófúvatagok. A közlekedésben mindenütt nagy zavarok álltak be, melyek azonban már el vannak háritva. Most az árviztől retteg az ország.

— **Az erd. róm. kath. irodalmi társulat pénztárába fizettek:** Dr. Sándorffy Nándor, rtg. 1885-re 2 fr., Balás Antal, rtg. 1885-re 2 fr., Bardócz István elf. 1885-re 2 fr., Vitos Mózes, rtg. 1885-re 2 fr., Kovács Simon, ptg. és rtg. 1885-re 7 fr., Avéd Jákó, rtg. 1885-re 2 fr. Tamásy Aron, rtg. 1885-re 2 fr., Varga Sándor, rtg. 1885-re 2 fr. Gyulafehérvári szt. ferenczrendi zárda, elf. 1885-re 2 fr., Könczey Sándor, rtg. 1835-re 2 fr., Dr. Szuchy Béla, rtg. 1885-re 2 fr., Weber Béla, elf. 1885-re 2 fr., Dr. Salzbauer János, ptg. 1885-re 3 fr., Georgevits Sándor, elf. 1882-re 1 fr., Fejér József, elf. 1883-ra 2 fr. 66 kr., Kalapács Imre, ptg. 1884-re 5 fr., Karácson Márton, ptg. 1885-re 5 fr. Márton József, elf. 1885-re 2 fr., Spaller József, rtg. 1885-re 2 fr., Jankó Antal, elf. 1885-re 2 fr., Heinrich Ignác, ptg. 1886-ra 5 fr., Piringer József, elf. 1885-re 4 fr., Dávid Pál, elf. 1885-re 2 fr., Ninger Ignác, ptg. 1885-re 5 fr., segélyképpen 5 fr., Kiss Gusztáv, elf. 1885-re 4 fr., segélyképpen 6 fr., Kedves Tamás, elf. 1885-re 2 fr., Philemon János, elf. 1885-re 4 fr., Dr. Lukács Antal, rtg. 1885-re 2 fr., Ulmann Venczel, elf. 1885-re 2 fr., Kiss Dénes, elf. 1885-re 2 fr., Simon Jenő, ptg. 1885-re 5 fr., Minoriták Kolozsvártt. ptg. 1885-re 5 fr. Csató Ferencz, ptg. 1885-re 5 fr., Dr. Otobán Nándor, ptg. 1885-re 5 fr., András József, ptg. 1885-re 5 fr., Csákány Adeodat, ptg. 1885-re 5 fr., Rácz István, elf. 1885-re 1 fr., Szabó Elek, elf. 1885-re 1 fr., Balássy István, elf. 1885-re 2 fr., 1886-ra 2 fr., Füley Sz. Lajos, rtg. 1884-re 2 fr., 1885-re 2 fr., Kovács Pius, elf. 1885-re 2 fr., Fodor László, rtg. 1885-re 2 fr., Daró Alajos, rtg. 1885-re 1 fr. 1886-ra 1 fr. (Folyt. következik.)

— **Pályázat.** Az orlathi (Erdély Nagyszeben megye) róm. kath. népiskolánál a kántor tanítói állomás üresedésbe jöven, melyre folyó 1886-ik év február hó 20-ik napjáig ezennel pályázat hirdettetik ki. A kántor-tanítónak, — kinek egyszersmind a szekrestyési és harangozói kötelességet is teljesíteni kell, — évi rendes fizetését teszi 152 frt. 50 kr. o. é. Ugymint: a vallásalpból 52 frt 50 kr. o. é. Haynald-féle alpból 50 frt. o. é. Püspök ő Excellentiája magán pénztárából 50 frt. o. é. Van kántortanítói szállás, mely egy szoba, konyha, kamara és pinczéből áll, egy kis veteményes kertből és gazdasági épülettel. Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy születési, tanképesítési és a német, magyar nyelv bírásaról, valamint netán eddigi működésükről szóló bizonyítvánnyal felszerelt folyamodásukat folyó 1886-ik év február hó 20-ik napjáig bezárólag az alulirt róm. kath. iskolaszék elnökséghez terjesszék be. Kelt Orláthon, 1886. Január hó 14-én. Georgievits Sándor, lelkész, iskolaszéki elnök.

— **Pályázat.** A csik-szent-mihályi segédkantort és tanító állomás üresedésbe jöven, melyre ezennel pályázat hirdettetik. Évi jövedelem 1. a községtől 100 frt., 2. minden év szeptember 1-5-ő napjaiban gabona és ospora czímen 125 frt., 3. stóla jövedelem 20 frt., 4. kepe czímen 23 szán fa. 5. lakás, mely egy szoba, egy kamara, és egy nyári konyhából áll, 2 szakaszú sertés öl, 300 négyszögöl veteményes kert. Pályázati határidő f. é. februárius 7-én végződik. Cs.-Szt.-Mihályon, 1886. január 15-én. Szóts Imre s. k. Cs. szentmihályi lelkész.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: Dr. TÓDOR JÓZSEF
Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BÉLA, Dr. SZUCHY BÉLA, STRAUBERT ÖDÖN, Dr. VERESS FERENCZ.